

سعید درگاه‌پور، کارشناس و پژوهشگر حقوق بین‌الملل؛

فعال‌سازی اسنپ‌بک، پارادایم واهی اتکا به غرب را می‌شکند

در پی فعال‌سازی مکانیسم اسنپ‌بک و بازگشت قطعنامه‌های تحریمی شورای امنیت، یک کارشناس بین‌الملل با مقایسه انواع تحریم‌ها تأکید کرد که این رویداد «اتفاق خاصی» در حوزه اقتصاد ایران به وجود نمی‌آورد و هیاهوی رسانه‌ای حاضر، ناشی از «غفلت علمی» است.

به گزارش پایگاه اطلاع رسانی اعتلای نهادهای مردمی، در پی فعال‌سازی مکانیسم اسنپ‌بک و بازگشت قطعنامه‌های تحریمی شورای امنیت، یک کارشناس بین‌الملل با مقایسه انواع تحریم‌ها تأکید کرد که این رویداد «اتفاق خاصی» در حوزه اقتصاد ایران به وجود نمی‌آورد و هیاهوی رسانه‌ای حاضر، ناشی از «غفلت علمی» است.

سعید درگاه‌پور، کارشناس و پژوهشگر حقوق بین‌الملل، در گفت‌وگو با پایگاه خبری اعتلا، به واکاوی علمی تحریم‌ها و تأثیرات فعال‌سازی مکانیسم ماشه پرداخت.

مکانیسم ماشه چیست؟

مکانیسم ماشه یا اسنپ‌بک، سازوکاری در قطعنامه ۲۲۳۱ شورای امنیت است که به موجب آن، در صورت نقض توافق برجام توسط ایران، تحریم‌های پیشین شورای امنیت به‌طور خودکار و بدون نیاز به رأی‌گیری جدید بازمی‌گردند. این مکانیسم در تاریخ ۲۸ سپتامبر ۲۰۲۵ (۶ مهر ۱۴۰۴) به درخواست سه کشور اروپایی فعال شد.

تحلیل پیامدهای فعال‌سازی اسنپ‌بک

مقایسه دامنه تأثیر تحریم‌ها

درگاه‌پور با تقسیم‌بندی تحریم‌های علیه ایران به سه دسته اصلی، به مقایسه اثرات آن‌ها پرداخت:

دسته تحریم منشأ وضع دامنه شمول و اثرگذاری

تحریم‌های شورای امنیت شورای امنیت سازمان ملل محدود به حوزه‌های تسلیحاتی و موشکی؛ اثرگذاری اقتصادی کم
تحریم‌های آمریکا کنگره و رئیس‌جمهور آمریکا گسترده و ثانویه پوشش حوزه‌های بانکی، نفتی، سرمایه‌گذاری
تحریم‌های اتحادیه اروپا اتحادیه اروپا عمدتاً تکمیل‌کننده تحریم‌های دیگر؛ پیگیری و رصد محدود

وی با اشاره به بازگشت شش قطعنامه تحریمی (از جمله قطعنامه ۱۹۲۹) تأکید کرد که این تحریم‌ها فاقد ضمانت اجرای قوی بین‌المللی هستند و هیچ «پلیس بین‌المللی» برای نظارت بر اجرای آن‌ها وجود ندارد. در مقابل، تحریم‌های ایالات متحده توسط وزارت خزانه‌داری این کشور به‌طور جدی پیگیری و اجرا می‌شود.

رد خطر بروز جنگ مستقیم

این کارشناس بین‌الملل، شایعات مربوط به مجوز جنگ برای غرب را با استناد به فصل هفتم منشور ملل متحد رد کرد. وی توضیح داد:

فعال‌سازی اسنپ‌بک، جمهوری اسلامی ایران را ذیل ماده ۴۱ (اقدامات تحریمی) قرار می‌دهد.

ایران هرگز ذیل ماده ۴۲ (اقدامات نظامی) نبوده است.

دولت‌های استکباری برای تجاوز به دیگر کشورها، نیازی به مجوز شورای امنیت ندارند که حمله قبلی به ایران و recent تجاوز رژیم صهیونیستی به قطر نمونه‌های بارز آن هستند.

راهکار پیشنهادی: گذار از مذاکره به سمت «قوی شدن»

درگاه‌پور با مرور تاریخچه «بدعهدی‌های مکرر آمریکا» از کودتای ۲۸ مرداد تا خروج از برجام و حمله نظامی during مذاکرات، بر ضرورت تغییر پارادایم تأکید کرد.

وی راهکار اصلی را نه مذاکره مجدد، بلکه عمل به فرمایش رهبر معظم انقلاب مبنی بر «قوی شدن» دانست. خنثی‌سازی تحریم‌ها از طریق:

· بازنگری در تعهدات NPT و همکاری با آژانس بین‌المللی انرژی اتمی
· استفاده از مکانیزم‌های متقابل مانند بازرسی کشتی‌ها در صورت لزوم
· فعال‌سازی ظرفیت‌های سازمان‌های غیرغربی مانند شانگهای و بریکس
· اولویت‌دهی به سیستم‌های مالی مستقل غیرغربی

وی در پایان خاطرنشان کرد: «امیدواریم با فعال‌سازی این مکانیسم، پارادایم واهی اتکا به وعده‌های غربی که توسط برخی در داخل دنبال می‌شد، به‌طور قطعی تغییر کند و راهبرد همه اجزای دولت و ملت به سمت ایران قوی متمرکز شود.»

این تحلیلگر نتیجه گرفت که فعال‌سازی مکانیسم ماشه باید به مثابه زنگ بیداری برای حرکت به سمت خوداتکایی و خنثی‌سازی تحریم‌ها از مسیر اقتدار ملی باشد.